

Marek BIELSKI

Wadowickie wydawnictwa

Na wadowickim rynku wydawniczym w ostatnich dwóch latach zapanował straszliwy tłok. Ponieważ gościmy na łamach czasopisma muzealnego krótkie informacje o wydanych książkach zaczniemy od wydawnictw tej placówki.

W 1997 r. Zbiory Historyczne Ziemi Wadowickiej rozpoczęły wydawanie swojej serii wydawniczej. W przedmowie do 1 tomu dyrektor muzeum Piotr Wyrobiec napisał: *Według naszych zamierzeń kolejne tomy będą obejmować różnorodną tematykę – opracowania historyczne, albumy, wspomnienia i pamiętniki, broszury itp. dokumentujące przeszłość i dzień dzisiejszy Wadowic i Ziemi Wadowickiej...*

Na realizację tego planu nie trzeba było długo czekać.

Pierwszą książką wydaną staraniem Zbiorów Historycznych Ziemi Wadowickiej był *Zarys dziejów oświaty i szkolnictwa w Wadowicach* autorstwa Gustawa Studnickiego. W książce znajdujemy historię wadowickich szkół – od parafialnych z XV w. po istniejące obecnie szkoły podstawowe i średnie. Praca została przygotowana bardzo starannie. Opisowi każdej szkoły towarzyszy spis wszystkich nauczycieli pracujących w danej placówce. Znalezienie swojego belfra ułatwia czytelnikowi indeks osób znajdujący się na końcu książki. Do kupna zachęca szata graficzna i cena – 15 zł.

Tom 2 Biblioteki Zbiorów Historycznych Ziemi Wadowickiej ukazał się tuż po książce Gustawa Studnickiego. Był to niewielki 16-stronicowy album poświęcony malarstwu dwóch wadowickich artystów – Ludwików Jachów. Obok krótkich życiorysów zamieszczono kilkanaście reprodukcji obrazów prof. L. Jacha i jego syna. Wydawnictwo to towarzyszyło wystawie poświęconej twórczości tych artystów. Także i tą pozycję można jeszcze nabyć w muzeum (cena 3 zł). Jak się później okazało był to początek serii niewielkich albumików poświęconych artystom związanym z Wadowicami.

Kolejnej wystawie zorganizowanej w miejskim muzeum towarzyszyło następne wydawnictwo z serii Biblioteki ZHZW. Tym razem było to kalendarium wydarzeń i pobytów Karola Wojtyły – Jana Pawła II w Wadowicach. Teksty opatrzone kilkoma archiwalnymi fotografiami (niektóre nie były jeszcze dotąd publikowane) i zdjęciami z pielgrzymek Ojca Świętego do Wadowic.

Tom 4 z Biblioteki Zbiorów Historycznych Ziemi Wadowickiej kontynuuje serię

zapoczątkowaną *Jachami* i poświęcony został twórczości innego artysty związanego z Wadowicami – Jędrzeja Wowry. Także i to wydawnictwo przygotowano z okazji wystawy zorganizowanej w muzeum. Jak na razie cieszy się ono wielkim powodzeniem ponieważ reprodukcje rzeźb tego znanego na całym świecie artysty ludowego były publikowane tylko sporadycznie. Dlatego też 19 fotografii rzeźb Wawry opatrzonych interesującym tekstem Andrzeja Rataja z Muzeum Etnograficznego w Krakowie powinno znaleźć się w każdej bibliotece wadowiczanina. Zwłaszcza, że cena tego wydawnictwa nie może nikogo odstraszyć. Za kolorową 16-stronicową książeczkę trzeba zapłacić 1 zł (słownie jeden złoty)!

Ale to nie jest koniec wydawniczej serii wadowickiego muzeum. Tom 5 to pierwszy numer czasopisma historyczno-kulturalnego „Wadoviana”, a numer drugi, który Państwo trzymacie w rękach jest już tomem 8 Biblioteki Zbiorów Historycznych Ziemi Wadowickiej. W maju ukazał się natomiast tom 6, który został przygotowany z okazji wystawy fotografii Adama Bujaka *20 lat z Janem Pawłem II*. Piękne fotografie mistrza uzupełnione ciekawym i lekkim tekstem Piotra Wyrobca, w którym Adam Bujak opowiada jak przez 20 lat robił zdjęcia Janowi Pawłowi II. Jak dowiedziałem się w muzeum ten folder – albumik został bardzo szybko sprzedany i dodrukowano 1000 egzemplarzy, z których pozostało obecnie tylko kilkadziesiąt.

Także wystawie towarzyszyło kolejne wydawnictwo muzeum (tom 7) – folder wystawy filatelistycznej. Został on przygotowany przez Zarząd Koła Filatelistów w Wadowicach, a wiele starań w jego przygotowanie włożył prezes koła Stanisław Malec.

To tylko pozycje wydawnicze miejskiego muzeum przy ul. Kościelnej 4. Nie próżnowali także i inni. Wydawnictwo „Grafikon” wydało *Cmentarz parafialny* autorstwa niezmordowanego Gustawa Studnickiego. Praca ta kończy kilkuletni okres badań autora dotyczących wadowickiej nekropolii. Opatrzona indeksem osób wraz z podaniem miejsca (kwatery i nr) pochówku może stanowić nie tylko zapis historii wadowickiego cmentarza, ale jest też wspaniałym przewodnikiem po cmentarzu. Całość przepięknie wydana, opatrzona bardzo dobrymi fotografiami Mieczysława Matejki, Janusza Sobali, Janusza Studnickiego, Gustawa Studnickiego oraz z archiwum parafii św. Piotra i wydawnictwa, w dalszym ciągu dostępna jest w księgarniach w cenie 29 zł.

W maju 1997 r. ukazał się drugi tom z serii *Studnia z dziejów miasta*. Tom pierwszy wydany w 1994 r. opisywał historię miasta pod względem prawnoustrojowym. W tomie drugim natomiast znalazło się 10 rozdziałów – artykułów poświęconych różnym zagadnieniom z historii Wadowic. Niektóre rozdziały są skrótem dotychczas już opublikowanych szerszych rozważań (np. o historii szpitali), pozostałe przynoszą jednak wiele nowego spojrzenia na historię miasta i okolicy. Książka ta rozdawana była w trakcie imprez kulturalnych i sportowych.

W tym samym czasie z okazji swojego 30-lecia Ognisko TKKF „Leskowiec” wydało książeczkę o historii swojego ogniska. Jej autorami są Halina Kulbacka i Andrzej Nowakowski.

Także w ubiegłym roku trafiła do rąk czytelników kolejna publikacja Romana A. Gajczaka, zatytułowana *Trzy miasta Karola Wojtyły – Jana Pawła II*. W przystępny sposób autor opisuje miejsca w Wadowicach, Kalwarii Zebrzydowskiej i Krakowie związane z osobą Karola Wojtyły – Jana Pawła II. Książka jest do nabycia w księgarni Domu Rodzinnego Jana Pawła II w cenie 4 zł.

Pod koniec 1997 r. w krakowskich księgarniach pojawiła się następna publikacja związana z naszym miastem. Jest to pozycja autorstwa Wiktora Zina, Andrzeja Kadłuczki i Kazimierza Kuśnierza – *Wadowice – miasto Jana Pawła II*.

Książka o charakterze albumowym opisuje Wadowice pod względem architektoniczno-urbanistycznym. Fachowe teksty uzupełniono bardzo dobrymi zdjęciami oraz starymi rycinami i zdjęciami. W Wadowicach do nabycia w księgarni w Domu Rodzinnym Ojca Świętego i księgarni „Exlibris” w cenie 39 zł.

Ostatnio pojawiła się w sprzedaży niewielka książeczka napisana przez Andrzeja Busia *Legenda Nadskawia*. Ciekawie opowiedziane historie z naszych stron uzupełnione grafikami Józefa Ogiegły stanowią ciekawą pozycję na rynku wydawniczym.

Nakładem Fundacji „Czartak” Jan Izidor Korzeniowski przygotował niewielkie opracowanie dotyczące twórczości Wincentego Bałysa. Książeczka bardzo ładnie wydrukowana przez oficynę „Scal-bis” jest do nabycia w muzeum gorzeńskim i przy Kościelnej 4. Cena na pewno nie odstraszy zainteresowanych – 4 zł.

Prawie nieosiągalną pozycją w Wadowicach (można ją nabyć tylko u autora) jest praca poświęcona II Batalionowi 12 Pułku Piechoty Armii Krajowej Ziemi Wadowickiej. Autorem tego niewielkiego opracowania jest Jan Kłęcz ps. „Sęk”. Praca dotyczy bardziej terenów Kalwarii Zebrzydowskiej, ale i Wadowice znalazły tam swoje miejsce.

W czasie wakacji do sprzedaży trafił nowy album pokazujący Wadowice. W tej publikacji dominują zdjęcia, które opatrzone komentarzem autorstwa Romana Gajczaka. Także i ta pozycja dostępna jest w księgarni w Domu Rodzinnym Ojca Świętego.

Obok książek Wadowice doczekały się już dwóch kaset wideo z filmami o mieście. W 1997 r. czterdziestominutowy film wyprodukowała agencja Word-Press z Wadowic. W kwietniu 1998 r. w księgarniach pojawiła się kolejna kasetka z filmem w Wadowicach. Tym razem film został zrealizowany przez Studio Nagrań Filmowych Władysława Bieńka i trwa 65 minut. Kasetka w wadowickich księgarniach kosztuje 49 zł.

To tylko pozycje wydane w ostatnich dwóch latach. Gdyby dodać jeszcze publikacje z roku 1996 to okaże się, że dorobek wydawniczy Wadowic jest całkiem spory. Miejmy nadzieję, że w latach następnych zapal wydawniczy nie osłabnie i będzie przybywać coraz więcej wartościowych pozycji.

Od redakcji:

Ponieważ prace o Wadowicach mogą ukazywać się także w odległych miastach prosimy naszych czytelników o przesyłanie informacji o takich wydawnictwach. Zapraszamy również do wspólnego redagowania rubryki z recenzjami.